

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

16 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma și Iurie Diaconu,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, declarate de avocatul Mihăilă Olesca în numele inculpatului și de inculpatul

Pobuta Mihail Ion, născut la 03 aprilie 1993, originar și locuitor r-nul Anenii Noi, s. Țințăreni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.06. - 07.12.2015;

Instanța de apel: 26.01. - 01.03.2016;

Instanța de recurs: 24.11.2016 - 16.05.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2015, Pobuta Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 321 Cod penal, la 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 31 octombrie 2014, fiind stabilită pedeapsa definitivă 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și inculpatul Badrajan Oleg, însă hotărârile judecătorești în privința acestuia nu au fost contestate cu recurs ordinar.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt*, că Pobuta Mihail executând pedeapsa închisorii în Penitenciarul nr. 4, or. Cricova, mun. Chișinău, în complicitate cu condamnatul Badrajan Oleg, la 01 aprilie 2015, aproximativ la ora 16:30, aflându-se în sectorul nr. 5 al Penitenciarului nr. 4, amplasat pe adresa or. Cricova, mun. Chișinău, str. Luceafărul, 9, fiind depistat că Badrajan Oleg deține telefon mobil model „Nokia 7210C”, păstrarea căruia de către condamnați este interzisă potrivit anexei nr. 7 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 583 din 26 mai 2006, acționând în scopul împiedicării ridicării telefonului mobil depistat de către ajutorul ofițerului de serviciu al Penitenciarului nr. 4, or. Cricova, mun. Chișinău, Costin Andrian, l-a călcat pe mână, iar Badrajan Oleg l-a îmbrâncit și i-a deteriorat uniforma de serviciu.

3. **Avocatul Mihăilă Olesca în numele inculpatului**, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal intentat în privința inculpatului Pobuta Mihail, deoarece pentru acțiunile săvârșite, inculpatul a fost sancționat disciplinar conform prevederilor

art. 246 alin. (1) lit. e) Cod de executare, fiindu-i stabilită sancțiunea disciplinară sub formă de izolare disciplinară pe termen de 15 zile, mai mult, în privința inculpatului a fost aplicată cea mai severă sancțiune disciplinară din cele prevăzute de Codul de executare, or, în opinia apărării, inculpatul a fost tras de două ori la răspundere pentru aceeași faptă.

3.1. Inculpatul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece fapta nu a fost săvârșită de ultimul.

În susținerea cerințelor, apelantul a menționat, că prima instanță la adoptarea soluției sale, nu a luat în considerație contradicțiile dintre declarațiile martorului Zamfir Grigore și partea vătămată Costin Andrian, ambii fiind colaboratorii Penitenciarului nr. 4, or, Cricova, mun. Chișinău.

Totodată, inculpatul a mai menționat, că prima instanță la capitolul individualizării pedepsei nu a luat în considerație faptul, că inculpatul Pobuta Mihail nu a aplicat forța fizică împotriva lui Costin Andrian, nefiind depistate careva obiecte la ultimul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, au fost respinse ca nefondate apelurile, cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, prima instanță în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția și condamnarea inculpatului Pobuta Mihail în baza art. 321 Cod penal, cu aplicarea în baza art. art. 82, 85 Cod penal, a pedepsei definitive 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În acest sens, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului Pobuta Mihail se confirmă prin, declarațiile martorilor Zamfir Grigorii (f.d. 141), Costin Andrian (f.d. 13); procesul-verbal de percheziție din 01 aprilie 2015, raportul specialistului Serviciului Securitate, cu planșa ilustrativă (f.d. 7-12); extras din fișa medicală de ambulatoriu a condamnatului (f.d. 17); raport de evaluare din 18 mai 2015 (f.d. 29); procesul-verbal de confruntare între martorul Costin Andrian și inculpatul Pobuta Mihail din 15 mai 2015 (f.d. 47).

Astfel, instanța de apel, având în vedere prevederile pct. 89, 163 ale Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 „Cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați” precum și anexa nr. 7 pct. 17) la Hotărârea nominalizată, a considerat justă soluția primei instanțe care a apreciat critic declarațiile inculpatului de nerecunoaștere a vinovăției, or, declarațiile inculpatului reprezintă o metodă de apărare.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a conchis, că prima instanță la acest compartiment a ținut pe deplin cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal.

5. Avocatul Mihăilă Olesca în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8), 11) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal intentat în privința inculpatului Pobuta Mihail în baza art. 321 Cod penal, să fie încetat.

În susținerea cerințelor, apărarea cu referire la prevederile art. art. 4 alin. (2), 7 din Constituția R. Moldova, art. 1 alin. (3) Cod penal, art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală, precum și Protocolul nr. 7 la CțEDO, a invocat, că instanța de apel a ignorat normele enunțate supra, iar argumentul apărării precum că, inculpatul Pobuta Mihail a fost pedepsit de două ori, pentru aceeași faptă, a fost lăsat fără apreciere, mai mult, prima instanță respingând argumentul apărării în acest sens prin prisma art. 245 alin. (4) Cod de executare, în comparație cu instanța de apel și-a motivat hotărârea, or, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, pentru a-și susține poziția, apărarea a făcut referire la pct. 3 din Hotărârea Curții Constituționale a R. Moldova nr. 26 din 23 noiembrie 2010, specificând că inculpatul a fost pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, fiind încălcat în speță principiul „*non bis in idem*”, or, instanța de apel a negat faptul, că Pobuta Mihail a fost pedepsit de către administrația penitenciarului cu 15 zile de izolare, pentru fapta invocată în actul de învinuire, justificându-se prin conținutul art. 245 alin. (4) Cod de executare, care stipulează, că răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală sau civilă a condamnaților.

5.1. Inculpatul, fără a invoca careva temei concret din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia invocând, că instanța de apel menținând sentința de condamnare, nu a luat în considerație divergențele apărute în declarațiile martorilor Costin Andrian și Zamfir Grigore, mai mult, în opinia inculpatului acesta a fost ilegal pedepsit de două ori pentru aceeași faptă, or, Pobuta Mihail a fost deja sancționat în baza art. 246 alin. (1) lit. e) Cod de executare, fiindu-i stabilită sancțiunea disciplinară, izolarea disciplinară pe termen de 15 zile, inclusiv fiindu-i suspendat dreptul de a primi colete pe termen de 2 luni.

6. Asupra recursurilor ordinare declarate de apărare și de inculpat a depus referință procurorul, solicitând respingerea acestora deoarece motivele invocate de recurenți nu cad sub incidența temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Din dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, rezultă, că instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, este obligată să *se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază că, aceste prevederi legale nu au fost îndeplinite, astfel instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării.

În acest sens, Colegiul penal menționează că, decizia instanței de apel este contrară prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel cu toate că a descris fondul apelului apărării, a se vedea motivele invocate în apel, „*pentru acțiunile sale inculpatul Pobuta Mihail a fost sancționat disciplinar conform prevederilor art. 246 alin. (1) lit. e) Cod de executare fiindu-i*

stabilită sancțiunea disciplinară – izolare disciplinară pe termen de 15 zile;...în privința inculpatului Pobuta Mihail fiind aplicată cea mai severă sancțiune disciplinară din cele prevăzute din codul de executare.

Instanța de fond eronat a interpretat norma de drept, fiind ultimul supus răspunderii de două ori pentru aceeași faptă”, nu s-a expus asupra acestora, menținând sentința primei instanțe, soluție care în opinia Colegiului penal este greșită din următoarele considerente.

În primul rând Colegiul penal enunță, că potrivit sentinței primei instanțe în sarcina inculpatului Pobuta Mihail a fost reținut, precum că acesta executând pedeapsa închisorii în Penitenciarul nr. 4, or. Cricova, mun. Chișinău, în complicitate cu condamnatul Badrajan Oleg, la 01 aprilie 2015, aproximativ la ora 16:30, aflându-se în sectorul nr. 5 al Penitenciarului nr. 4, amplasat pe adresa or. Cricova, mun. Chișinău, str. Luceafărul, 9, fiind depistat că Badrajan Oleg deține telefon mobil model „Nokia 7210C”, păstrarea căruia de către condamnați este interzisă potrivit anexei nr. 7 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 583 din 26 mai 2006, acționând în scopul împiedicării ridicării telefonului mobil depistat de către ajutorul ofițerului de serviciu al Penitenciarului nr. 4, or. Cricova, mun. Chișinău, Costin Andrian, l-a călcat pe mână, iar Badrajan Oleg l-a îmbrâncit și i-a deteriorat uniforma de serviciu.

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță din 07 decembrie 2015, se atestă, că de către acuzare au fost prezentate deciziile cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare deținutului Pobuta Mihail, fiind dispusă anexarea acestora la materialele cauzei cu reluarea cercetării judecătorești (f.d. 139 verso-140).

Potrivit aceluiași proces-verbal, în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță au fost verificate deciziile cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare deținutului Pobuta Mihail, inclusiv încheierile, rapoartele și procesele verbale cu privire la încălcarea de către condamnatul Pobuta Mihail a regimului de detenție (f.d. 124-133).

Astfel, analizând materialele discutate supra, Colegiul penal relevă, că în afară de timpul săvârșirii infracțiunii, situația de fapt reținută în acțiunile inculpatului Pobuta Mihail în baza art. 321 alin. (1) Cod penal, în principal, nu diferă de abaterea disciplinară prevăzută de art. 245 alin. (1) Cod de executare, or, aceleași circumstanțe reținute în partea descriptivă a sentinței au fost consemnate și în încheierea cu privire la încălcarea comisă de către condamnatul sect. 5 Pobuta Mihail (f.d. 133), inclusiv în procesul-verbal din 02 aprilie 2015 de audiere a deținutului Pobuta Mihail (f.d. 132), abatere pentru care inculpatul a fost sancționat cu izolare disciplinară pe termen de 15 zile.

Cu toate acestea și contrar prevederilor art. 6 din CțEDO, instanța de apel urma însă nu s-a expus asupra argumentelor apărării, care a criticat sentința primei instanțe sub aspectul principiului „non bis in idem”, consacrat în art. 22 Cod de procedură penală, din care rezultă dreptul inculpatului de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori.

Instanța de apel, sub aspectul principiului enunțat supra, urma să pună în discuție relevanța acestuia în speța discutată prin prisma întrunirii condițiilor de aplicare în fond, or, partea descriptivă a deciziei instanței de apel nu cuprinde

argumente referitoare la soluționarea chestiunii dacă Pobuta Mihail a fost sau nu anterior sancționat pentru fapta cu privire la care este din nou judecat și dacă hotărârea prin care a fost sancționat anterior are caracter definitiv, trecută în puterea lucrului judecat.

Generalizând în final aspectele evidențiate supra, Colegiul penal ajunge la concluzia, că în decizia instanței de apel nu a fost expusă concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, iar ca urmare condamnatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Aceste împrejurări determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursurilor ordinare cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel de către aceeași instanță în alt complet de judecători, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind o eroare de drept procedural, care se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate asupra tuturor motivelor invocate în apel de către apărare și inculpatul Pobuta Mihail și să țină seama de cele consemnate în prezenta decizie, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Se menționează că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța care va judeca apelul, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne aceeași care a existat la soluționarea recursului.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare, declarate de avocatul Mihăilă Olesea în numele inculpatului și de inculpatul Pobuta Mihail, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Pobuta Mihail Ion** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 13 iunie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Iurie Diaconu